

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 3Csp/82/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121353789
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:6121353789.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692 zastúpeného JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom, so sídlom Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica proti žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX A. X o zaplatenie 566,80 eur a zmluvnej pokuty vo výške 427,75 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Náhradu trov konania stranám sporu **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 15.05.2021 návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní začatom podľa zákona č.307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „žaloba“) v ktorom žiadal, aby súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť mu sumu 566,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 68,96 eur od 21.08.2018 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 231,65 eur od 19.09.2018 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 132,70 eur od 19.10.2018 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 62,46 eur od 20.11.2018 do zaplatenia, 5 % ročne zo sumy 71,03 eur od 19.12.2018 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 427,75 eur a nahradiť mu trovy konania.

2. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že žalovaná uzavrela so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. zmluvu o poskytovaní verejných služieb „v znení Dodatku (v prípade, ak bol uzavretý)“ na základe ktorej bol jej aktivovaný program služieb s tým, že zaviazala sa riadne a včas platiť cenu služieb podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou, Všeobecnými podmienkami, platným Cenníkom a dodatkami. Tvrdil, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s. podľa uzavretej zmluvy poskytla jej služby a cenu poskytnutých služieb vyúčtovala žalovanej faktúrami, ktoré žalovaná neuhradila, a hoci bola touto spoločnosťou opakovane vyzvaná k ich úhrade, k ich úhrade doposiaľ nedošlo. Ďalej žalobca uviedol už len to, že nakoľko je žalovaná v omeškaní, uplatňuje si zákonný úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti vystavených faktúr. V závere uviedol, cit.“ V prípade, ak si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu, tak je vypočítaná nasledovne : zmluvná pokuta (ZP) =

-2-

3Csp/82/2021

základ ZP – (počet dní uplynutých z doby viazanosti/celkový počet dní viazanosti x základ ZP). Uplatňovaný nárok na úhradu zmluvnej pokuty je dohodnutý v súlade s § 544 Občianskeho zákonníka v písomnej forme, jasne a zrozumiteľne, pri splnení všetkých formálnych podmienok vyžadujúcich zákonom, je dohodnutý spôsob, akým bude určená jej výška v prípade, ak by došlo k porušeniu zmluvy. Zároveň je potrebné uviesť, že sa nejedná o zakázané zabezpečenie záväzku. Vo vzťahu k spotrebiteľovi nejestvuje žiadna povinnosť predajcu, či poskytovateľa služieb zdržať sa používania

zabezpečenia záväzku zmluvnou pokutou pre prípad porušenia povinnosti. Sankcia nie je neprimerane vysoká vo vzťahu k nárokom zo záväzku, ktoré splnenie ním bolo zabezpečené. Maximálne výška dohodnutej zmluvnej pokuty zodpovedá zľave na poskytnuté služby, resp. poskytnuté elektronické zariadenie. Rozsah sankcie zmluvnej pokuty bol dohodnutý pomerným denným znižovaním zmluvnej pokuty s poukazom na rozsah nesplnených záväzkov a povinností v prípade nedodržania záväzku, riadnych úhrad cien a nedodržania záväzku zotrvania v zmluvnom vzťahu po dobu viazanosti. Zmluvná pokuta zodpovedala výhode poskytnutej zľavy, a preto nemožno konštatovať, že sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 ods.4 písm. k) resp. písm. s) Občianskeho zákonníka“. Vo vzťahu k svojej aktívnej vecnej legitímácii uviedol to, že dňa 03.12.2020 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti Slovak Telekom, a.s. na žalobcu s tým, že v prílohe k zmluve o postúpení pohľadávok je žalovaná uvedená pod referenčným číslom XXXXXXXXXXXX a že uvedenú skutočnosť Slovak Telekom oznámil v súlade s § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka žalovanej.

3. Prílohami k návrhu na vydanie platobného rozkazu podľa zoznamu uvedeného žalobcom (čl.8 spisu) mali byť 1./ Zmluva o poskytovaní verejných služieb / Dohoda o zmene v osobe účastníka zmluvy o poskytovaní verejných služieb / Žiadosť o prenos čísla v mobilnej sieti, 2./ Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb, 3./ Žiadosť o zmenu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb, 4./ Žiadosť o ukončenie zmluvy o poskytovaní verejných služieb, 5./ Odstúpenie od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, 6./ Všeobecné podmienky, 7./ Osobitné podmienky, 8./ Cenník, 9./ Faktúry, 10./ Výzva na zaplatenie – predžalobná výzva, 11./ Oznamenie o postúpení pohľadávky, 12./ Základná úroková sadzba ECB, 13./ Plnomocnenstvo, 14. / Osvedčenie o registrácii DPH.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že ako prílohy žalobcom k návrhu (žalobe) pripojené boli v skutočnosti faktúry, ďalej žalovanej adresovaný list označený ako Odstúpenie od Zmluvy o poskytovaní verejných služieb, Osvedčenie o registrácii DPH, Oznamenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva zo dňa 12.03.2021 s poštovým podacím hárkom zo dňa 18.03.2021. Žalobca, ktorý v žalobe tvrdil, že medzi Slovak Telekom a žalovanou bola uzavretá „Zmluva v znení dodatku (v prípade ak bol uzavretý“), teda použil v súvislosti so zmluvou jednotné číslo neuviedol žiaden dátum ani číslo zmluvy, ale namiesto toho k žalobe pripojil veľké množstvo rôznorodých dokumentácie, z ktorej veľká časť ani neobsahuje podpis žalovanej.

5. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 10.06.2021 vo veci platobný rozkaz, ktorý sa žalovanej nepodarilo doručiť do vlastných rúk a nakoľko žalobca po výzve súdu navrhol v súlade s § 10 zákona o upomínacom konaní pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa

-3- 3Csp/82/2021

Civilného sporového poriadku, Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec podľa § 10 ods.3 uvedeného zákona na prejednanie tunajšiemu súdu a nedoručený platobný rozkaz sa zo zákona (§ 10 ods.3 zák. o upomínacom konaní) zrušil. Na tunajšom súde konanie je vedené pod spisovou značkou 3Csp/82/2021.

6. Žalovaná, ktorá je k trvalému pobytu prihlásená na adrese A. X sa k žalobe, ktorá jej vzhľadom na nemožnosť zistiť jej skutočný pobyt bola v súlade s § 116 ods.2 CSP doručovaná oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu písomne nevyjadřila.

7. Nakoľko hodnota tohto spotrebiteľského sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné, pričom prejednávaný spor, v ktorom išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21.12.2022, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 14.12.2022 a súčasne na webovej stránke súdu na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

8. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z nich nebolo namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné, pričom po vykonanom dokazovaní žalobu mal za nedôvodnú v celom rozsahu a preto ju zamietol.

9. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a tiež neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobcom. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, uvedenou otázkou sa súd musel zaoberať ex offa, nakoľko uplatňovaná bola pohľadávka zo záväzkového vzťahu, ktorý mal byť žalovanou uzavretý s telekomunikačným podnikom, spoločnosťou Slovak Telekom, a.s., pričom nemožno opomenúť, že priamo zákon o elektronických komunikáciách

nad rámec všeobecnej úpravy v Občianskom zákonníku upravuje osobitné zákonné podmienky postupiteľnosti pohľadávky podniku, ktorých splnenie tu žalobca nesúci dôkazné bremeno nepreukázal. 10. Vzhľadom na výslovnú, jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky telekomunikačného podniku v § 43 ods.13 zákona č.351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov postúpených mu telekomunikačným podnikom preukázať splnenie podmienok postupiteľnosti pohľadávky už pri podaní žaloby. Teda už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia týchto zákonných podmienok. Nie je povinnosťou, ale ani právom súdu, ktorý z podstaty svojho postavenia musí byť nezávislý a nestranný vyzývať žalobcu (tu zastúpeného advokátom) na predloženie takýchto dôkazov, keďže by tým zasiahol do procesnej rovnováhy a išlo by o neprípustné preferenčné zaobchádzanie, zvyhodňovanie jednej (v prípade spotrebiteľského sporu dokonca silnejšej) strany v spore. Nepredloženie týchto dôkazov a nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu totiž nie je procesným nedostatkom žaloby, ale neunesením dôkazného bremena

-4-

3Csp/82/2021

potrebného pre úspech žalobcu v spore. V kontradiktórnom sporovom konaní kde neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena má pre žalobcu za následok stratu sporu či jeho časti nie je povinnosťou súdu žalobcu vyzývať k splneniu týchto povinností, keďže ich neunesenie nebráni pokračovaniu v konaní, lebo nejde o procesné vady žaloby, ale bráni vyhovenu žalobe. V opačnom prípade by súd zásadu nestrannosti a rovnosti strán porušil, nakoľko by tým jednej strane pomáhal k úspechu v spore, keďže nejedná sa o odstraňovanie väd podania na ktoré dopadá § 129 CSP. Preto bolo na žalobcov aby už spolu so žalobou predložil všetky zákonom predpokladané dôkazy na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitímácie a splnenia zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky telekomunikačného podniku čo sa nestalo.

11. Vzhľadom na skutočnosť, že veriteľom s ktorým mala žalovaná uzavrieť zmluvu o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok, na základe ktorých mala podľa tvrdení žalobcu vzniknúť žalovaná pohľadávka nebol žalobca ale telekomunikačný podnik- obchodná spoločnosť Slovak Telekom, a.s. a vzhľadom na tvrdenie žalobcu, že pohľadávka voči žalovanej bola mu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok, základnou otázkou pre rozhodnutie, ktorú bolo nevyhnutné vyriešiť skôr než by súd pristúpil k samotnému posúdeniu výšky nároku a jeho súdnej vymáhateľnosti bolo vyriešiť si otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Zodpovedanie uvedenej otázky súdom je nevyhnutné vždy, a to ex offo, teda aj bez námietky a bez ohľadu na postoj žalovaného, teda bez ohľadu na to, či sám žalovaný nárok voči nemu uplatnený sporí alebo nie. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.6.2010 sp.zn.2Cdo/205/2009 „Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdených povinností na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta.“

12. Podľa názoru súdu nebola v spore preukázaná aktívna vecná legitímácia žalobcu, teda platné postúpenie pohľadávky voči žalovanej, či čo i len jej časti na žalobcu, čo bol prvý dôvod, pre ktorý súdu neostávalo iné, než žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Bolo na žalobcovi ako tvrdenému postupníkovi pohľadávky (v čase podania žaloby bol navyše žalobca zastúpený advokátom) aby spolu so žalobou predložil dôkazy na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitímácie v spore, čo sa nestalo. Žalobca tu uplatnené nároky vyvodzuje zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb a jej dodatku uzavretej medzi Podnikom – Slovak Telekom, a.s. a žalovanou ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Zmluva o poskytovaní verejných služieb nie je upraveným typom zmluvy v Obchodnom ani Občianskom zákonníku, upravená je v osobitnom zákone č.351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, pričom svojím charakterom ide o zmluvu spotrebiteľskú (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Niet tak pochyb, že medzi žalovanou ako fyzickou osobou nepodnikateľom a spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. jednalo sa o spotrebiteľský, občianskoprávny vzťah.

13. Ako uvádzajú samotné zmluvy ktoré žalobca predložil, tieto uzavreté boli podľa zákona č.351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, pričom spoločnosť Slovak Telekom, a.s. označená je v nich ako „Podnik“, ktorým sa podľa § 5 ods.1 uvedeného zákona rozumie každá osoba, ktorá splnila oznamovaciu povinnosť podľa § 15 s tým, že poskytovanie siete alebo

-5-

3Csp/82/2021

služby v oblasti elektronických komunikácií pre tretiu osobu je podnikaním. Žalovaná v zmluvách označená bola ako účastník, ktorým sa podľa § 5 ods.4 uvedeného zákona rozumie koncový užívateľ, ktorý uzatvoril s podnikom poskytujúcim verejnú službu zmluvu o poskytovaní verejných služieb.

14. V § 43 zákona č.351/2011 Z.z. označenom ako „práva a povinnosti podniku a užívateľa“ je obsiahnutý odsek 13, podľa ktorého (bolo tomu tak aj v čase, keď malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky, teda ku dňu 3.12.2020) ak je napriek písomnej výzve podniku účastník nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči podniku, môže podnik postúpiť svoju peňažnú pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku písomnou zmluvou inej osobe aj bez súhlasu účastníka. Toto právo podnik nemôže uplatniť, ak účastník ešte pred postúpením pohľadávky uhradil podniku omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva. Pri postúpení pohľadávky je podnik povinný odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka.

15. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky telekomunikačného podniku obsiahnutá v zákone č.351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách je teda osobitnou úpravou (lex specialis) vo vzťahu k všeobecnej úpravou (lex generalis) o postupovaní pohľadávok v §§ 524 až 530 Občianskeho zákonníka. Jedná sa o podobnú situáciu a právnu úpravu, ako v prípade postúpenia bankových pohľadávok, kde § 92 ods.8 Zákona o bankách veľmi podobne normuje zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky. Ustanovenie § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách predstavuje teda k ustanoveniu § 524 a násl. Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky osobitné zákonné ustanovenie (lex specialis), ktorého cieľom ratio legis je sprísnenie postúpenia pohľadávky podniku a vytvorenie priestoru na strane spotrebiteľa zabrániť postúpeniu pohľadávky . Porušenie týchto zákonných pravidiel spôsobuje neplatnosť právneho úkonu pre rozpor so zákonom.

16. Vzhľadom na uvedené nemôžu byť podľa názoru súdu žiadne pochybnosti, že zákonom o elektronických komunikáciách sú odchylné od všeobecných pravidiel o postúpení pohľadávky v Občianskom zákonníku sprísnené pravidlá pri postupovaní pohľadávok z telekomunikačných podnikov na iné subjekty. Pre platné postúpenie pohľadávky podniku tak musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky upravené v § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách, teda podnik môže svoju pohľadávku postúpiť až po predchádzajúcej písomnej výzve podniku, a ak účastník je napriek nej nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči Podniku.

17. Podľa § 525 ods.2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 03.12.2020 nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. Súd je toho názoru, že postúpenie pohľadávky Podniku, ktoré je v rozpore so zákonnými pravidlami podľa § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách je právnym úkonom odporujúcim zákonu, a tým absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka

-6-

3Csp/82/2021

podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. Ako už súd uviedol, ide o analogickú úpravu, ako je úprava § 92 ods.8 zákona o bankách vo vzťahu ku ktorej Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutí zo dňa 28.3.2018 sp.zn.7Cdo/26/2017 už uzavrel, že podmienky podľa § 92 ods.8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

19. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia pohľadávky telekomunikačného podniku v spotrebiteľských veciach sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka. Vzhľadom na uvedené je pritom podľa názoru súdu neprípustné, aby v spotrebiteľskom vzťahu aj vzhľadom na vnútroštátnu normatívnu právnu úpravu ochrany spotrebiteľa (okrem iného pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, § 53 ods.1 až 3 a 5 Občianskeho zákonníka) ako aj európsky systém ochrany spotrebiteľov boli tieto záväzné pravidlá a zákonné podmienky pre platné postúpenie pohľadávky podniku akokoľvek obchádzané, napríklad prostredníctvom podnikmi predformulovaných zmluvných ustanovení vrátane Všeobecných podmienok, ktoré by im umožňovali aby ich pohľadávky, ktoré majú voči účastníkom postupovali na iné subjekty (postupníkov) v rozpore so zákonnými pravidlami podľa ust. § 43 ods.13 uvedeného osobitného zákona.

20. S poukazom na vyššie uvedené v danom prípade prvým dôvodom, pre ktorý žalobe žalobcu nemohlo byť vyhovené je to, že žalobca vôbec nepreukázal zákonné podmienky postupiteľnosti pohľadávky podniku v zmysle vyššie citovaného § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách.

21. Žalobca nepredložil dôkaz, že bol dodržaný daný zákonný postup, a že teda postúpeniu pohľadávky predchádzala písomná výzva podniku po ktorej účastník nepretržite dlhšie ako 90 dní bol v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku. Na splnenie dôkaznej povinnosti a unesenie dôkazného bremena žalobcu v tomto smere bolo potrebné predložiť písomnú výzvu podniku s dôkazom o jej doručení, či aspoň odoslani žalovanej viac ako 90 dní pred postúpením pohľadávky, čo sa nestalo. Žalobca žiadnu takú výzvu súdu nepredložil. Jediná výzva, ktorú žalobca súdu predložil s dokladom o jej doručovaní je až jeho vlastná predžalobná výzva zo dňa 12.03.2021, teda až z času po postúpení pohľadávky. Za takú výzvu nemožno považovať odstúpenie od zmluvy zo dňa 19.06.2019, ku ktorému žalobca nepredložil, ani neoznačil žiaden dôkaz o doručovaní žalovanej. Nakoľko žalobca ani neuviedol, či, kedy a ako toto odstúpenie (ktoré v žalobe ani nespomenul) malo byť žalovanej doručené (či aspoň doručované) do sféry jej dispozície, pre úplnú absenciu skutkového tvrdenia nebolo možné

-7-

3Csp/82/2021

vychádzať ani z jeho nepopretia žalovanou (nemožno popierať to, čo chýba). Vzhľadom na výslovnú, jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky telekomunikačného podniku a skutočnosť, že aktívnu vecnú legitimáciu súd musí skúmať vždy, a to ex officio je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov postúpených mu takým podnikom preukázať splnenie podmienok postupiteľnosti pohľadávky už pri podaní žaloby. Je logické, že ak sa niečo, čo je základnou podmienkou pre vyhovenie žalobe skúma ex officio a vždy, musí sa to tvrdiť a preukázať už pri podaní žaloby. Teda už pri podaní žaloby žalobca bol povinný označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia týchto zákonných podmienok. Táto skutočnosť je samozrejماً, jasná a všeobecne známa, nejde o žiadne prekvapivé právne posúdenie, postup, či prekvapivý názor súdu (podporne viď napr. aktuálne rozsudky Krajského súdu Prešove sp.zn.3CoCsp/11/2021 alebo 7CoCsp/38/2020 v ktorých bola okrem iného odmietnutá argumentácia, že k zamietnutiu žaloby nemohlo dôjsť postupom podľa § 297 CSP, teda bez nariadenia pojednávania). Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn.7CoCsp/38/2020 totiž otázka „či na základe tejto zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k platnému postúpeniu pohľadávky uplatňovanej v konaní na žalobcu, už nie je otázka skutkových tvrdení strán, ale otázka právneho posúdenia veci. Ide pritom o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci,„

22. Za výzvu podľa § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách v žiadnom prípade nemožno považovať samotné faktúry (odhliadnuc od toho, že ani ich doručenie účastníkovi nebolo preukázané), vystavením ktorých si Podnik plnil inú zákonnú povinnosť, a to podľa § 43 ods.12 zákona o elektronických komunikáciách, keďže podľa tohto zákonného ustanovenia účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry.

23. V danom prípade žalobca spolu s podanou žalobou nepredložil písomnú výzvu podľa § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách, teda nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky telekomunikačného podniku. Nepreukázanie postupiteľnosti pohľadávky je samostatným dôvodom pre nevyhovenie žaloby bez ohľadu na to, že žalobca nepredložil ani samotnú zmluvu o postúpení pohľadávky (čo len podporuje záver o neunesení dôkazného bremena vo vzťahu k preukázaniu aktívnej vecnej legitimácie žalobcu), lebo ani jej predloženie by nič nemenilo na nepreukázaní podmienok samotnej postupiteľnosti tejto pohľadávky, čo má za následok, že žalobca ako tvrdený postupník nemohol platne nadobudnúť tu uplatňovanú pohľadávku.

24. Žalobca na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitimácie súdu predložil len Oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka zo dňa 21.12.2020, bez dôkazu o jeho doručovaní žalovanej. Súdu je dobre známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Avšak toto rozhodnutie je tu nepoužiteľné, lebo týkalo sa postúpenia pohľadávky pri zmluve o dielo v obchodnom záväzkovom vzťahu a nie postúpenia pohľadávky

-8-

3Csp/82/2021

telekomunikačného podniku v spotrebiteľskom vzťahu v nadväznosti na posudzovanie dodržania zákonných podmienok § 43 ods.13 zák. o elektronických komunikáciách.

25. Koniec koncov, rovnaký názor k uvedenej otázke zaujal aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn.1Cdo/147/2017 v ktorom vo vzťahu k uvedenému judikátu uviedol, že jeho závery v súčasnosti nie je možné aplikovať v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré spočíva na diametrálne odlišných (až protichodných) princípoch ako právo obchodné. Podľa Najvyššieho súdu uvedený judikát primárne rozoberá notifikačnú povinnosť (denunciáciu) s dôrazom na to, ako vplýva toto oznámenie (táto právna skutočnosť) na zmenu v obsahu záväzku vo vzťahu k dlžníkovej povinnosti plniť v obchodnoprávnom spore. Tu však treba mať na zreteli, že uvedený judikát nevyklučuje (a ani nemôže) možnosť súdneho prieskumu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, najmä v prípade, keď samotná právna úprava postúpenia pohľadávky podľa OZ obsahuje ustanovenia o zákaze postúpenia (§ 525 OZ). Je preto logické, že ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi.

26. Ani prípadné neplnenie povinnosti účastníka platiť cenu telekomunikačných služieb nič nemení na tom, že súd musel z úradnej povinnosti prihliadnuť na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, nakoľko vymáhanie pohľadávky a uplatnenie práv v právnom štáte musí mať a má svoj právny rámec, zákonný postup a ani prípadná, čo by i nesporná existencia dlhu dlžníka nemôže ospravedlniť jeho nedodržanie. V danom prípade sa navyše plnenia domáha profesionál znalý práva proti neprofesionálovi- spotrebiteľovi, preto nedodržanie zákonných podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle osobitných ustanovení zákona o elektronických komunikáciách tu ide na ťarchu veriteľa a nemôže ho zhojiť ani neplnenie povinnosti dlžníka, keďže dlžník na neplatnosti postúpenia pohľadávky žiadnu vinu nenesie a nijako túto neplatnosť nezavinil. Navyše nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcom nemá žiaden súvis a vplyv na to, či existuje (a trvá) alebo neexistuje záväzok z pôvodnej zmluvy, keďže postúpenie pohľadávky týka sa len zmeny v osobe veriteľa a nie pohľadávky ako takej.

27. Koniec koncov, právny názor súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcu vo vzťahu k jeho aktívnej vecnej legitímácii v nadväznosti na osobitné zákonné podmienky postúpenia pohľadávky v § 43 ods.13 Zákona o elektronických komunikáciách už pre právneho zástupcu žalobcu nemôže byť nijako nový či prekvapivý. V tejto súvislosti súd podporne poukazuje na obdobný spor, kde žalobcu zastupoval rovnaký zástupca a kde súd pre neunesenie dôkazného bremena a nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol rovnakú žalobu, viď právoplatný rozsudok Okresného súdu Nitra sp.zn.7Csp/20/2020. Rovnako súd vo vzťahu k žalobcovi poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp.zn.18Csp/40/2020 kde obdobná žaloba žalobcu pre nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie bola takisto zamietnutá. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na právoplatný rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn.10Csp/76/2020 alebo 10Csp/175/2020.

28. Už len z uvedených dôvodov súdu neostávalo iné, než žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť.
-9- 3Csp/82/2021

29. Pre úplnosť súd uvádza, že žalobca neunesol v spore bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno ani pokiaľ ide o samotný ním uplatnený nárok, čo by samo osebe bolo ďalším dôvodom na zamietnutie jeho žaloby. Skutočnosť, že žalobca pôvodne inicioval upomínacie konanie ako alternatívny spôsob uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa Civilného sporového poriadku nič nemení na tom, že bol povinný tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, čo sa nestalo.

30. Podľa ust. § 215 ods.1 a 2 Civilného sporového poriadku súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

31. Podľa § 3 ods.3 a 4 zákona č.307/2016 Z.z. o upomínacom konaní na podanie návrhu je oprávnený ten, koho nárok na zaplatenie určitej peňažnej sumy v eurách voči žalovanému (ďalej len „uplatňovaný nárok“) možno odôvodnene predpokladať. Uplatňovaný nárok možno odôvodnene predpokladať, ak vyplýva zo skutočností uvedených žalobcom a z listín pripojených k návrhu. Ak sú žalobca a žalovaný účtovnými jednotkami, postačí pripojiť faktúru alebo inú výzvu podobnej povahy, ktorou sa požadovalo splnenie uplatňovaného nároku od žalovaného (ďalej len „faktúra“), a vyhlásiť, že uplatňovaný nárok žalobca eviduje vo svojom účtovníctve.

32. Podľa § 4 ods.6 uvedeného zákona ak sa návrhom uplatňuje nárok zo spotrebiteľskej zmluvy alebo z iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, k návrhu sa musí pripojiť spotrebiteľská zmluva a všetky ďalšie zmluvné dokumenty súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou vrátane dokumentov, na ktoré spotrebiteľská zmluva odkazuje.

33. Civilný proces sporový sa riadi (okrem iného) princípmi dispozičným a prejednacím, princípom kontradiktórnosti, princípom koncentrácie a (s ním spojeným) princípom formálnej pravdy. Procesná zodpovednosť za zistenie skutkového stavu slúžiaceho v zmysle ust. § 215 CSP pre rozhodnutie vo veci je teda na stranách sporu. V spore s ochranou slabšej strany, čo je aj prípad tohto spotrebiteľského sporu síce súd môže výnimočne vyvinúť aj vlastnú dôkaznú iniciatívu, avšak len a výlučne na ochranu slabšej strany- spotrebiteľa, ktorým tu je žalovaná, nie dodávateľa, ktorým tu je žalobca (vid' § 295, § 296 CSP). Pre úspech v sporovom konaní je nevyhnutné, aby strana sporu uniesla svoje dôkazné bremeno, t.j. dokázala pred súdom pravdivosť svojich tvrdení o relevantných hmotnoprávných skutočnostiach. Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe. Unesenie dôkazného bremena, ako predpoklad úspechu strany sporu v konaní, je dôležitým definičným znakom civilného sporového konania. Za „svoj“ výsledok konania je takto plne zodpovedná sporová strana. Rovnako dôležitým znakom sporového procesu, ktorý ho diferencuje od procesu mimosporového, je uplatnenie prejednacieho princípu, podľa ktorého súd (až na výnimky uvedené v § 185 a v sporoch s ochranou slabšej strany, ktoré ale slúžia na ochranu slabšej strany, ktorou tu žalobca nie je) nemôže vykonať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhl. Práve tento aspekt výrazne ovplyvňuje rozsah skutkového základu rozhodnutia vo veci samej. V klasickom spore je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“

-10-

3Csp/82/2021

spor k ďalším skutkovým zisteniam. V klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“ či „materiálnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje – uzavrie proces vytvárania skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne. Neúspešnej strane sa tak v konkrétnom prípade môže skutkový stav javiť ako zistený nedostatočne, avšak jeho zisťovanie bolo v súlade s koncepciou sporového konania ukončené ako dôsledok (procesná sankcia) nedostatočnej procesnej aktivity strany sporu (k tomu bližšie pozri Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Praha : C. H. Beck., 2016, z ktorého súd citoval, strana 798, výklad k § 215 CSP).

34. Strana civilného sporového konania má teda povinnosť tvrdenia i povinnosť dôkaznú, medzi ktorými je úzka vzájomná väzba. Splnenie týchto povinností súd nemôže vynucovať a ich nespĺnenie sankcionovať. Ich nespĺnenie nie je ani nedostatkom, ktorý by bránil pokračovaniu v konaní. Nejde totiž o nedostatky pre ktoré o žalobe žalobcu nemožno konať. Konať o nej možno, nemožno jej však vyhovieť. Preto jedinou sankciou za nespĺnenie povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je neunesenie tzv. bremena tvrdenia a dôkazného bremena, čo má v sporových konaniach za následok neúspech strany sporu, ktorá tieto svoje procesné povinnosti nespĺnila. Na strane sporového civilného konania teda je, aby dbala o ochranu svojich práv aj tým, že úplne a pravdivo opíše všetky skutočnosti rozhodujúce pre konanie vo veci (vigilantibus iura scripta sunt - bdelym patrí právo) a sama strana sporu je povinná starať sa o to, aby rozhodujúce skutočnosti boli súdu predložené, a aby na ne aj označila dôkazy.

35. Uvedené princípy pritom nie sú nové, platili už za účinnosti pôvodnej procesnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku. Nový Civilný sporový poriadok príklonom k formálnej pravde a prenesením zodpovednosti za výsledok sporu výlučne na strany sporu tieto princípy len posilnil a zvýraznil.

36. Žalobca tu neunesol v konaní dôkazné bremeno ani o základnej skutočnosti ktorú súd musel skúmať-aktívnej vecnej legitímácii žalobcu na uplatnenie pohľadávky zo zmluvy uzavretej medzi žalovaným a telekomunikačným podnikom, keď nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky, odhliadnuc od toho, že neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno ani k samotnému nároku.

37. Tak napríklad žalobca vyvodzuje svoj nárok zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb (použité jednotné číslo), ktorú ale v žalobe nijako bližšie neidentifikoval ani neoznačil (číslo, dátum uzavretia) a ani sám v žalobe nevedel jednoznačne uviesť, či bol alebo nebol k nej uzavretý aj dodatok. Spolu so žalobou pritom predložil súdu len rôznorodú zmluvnú dokumentáciu (v rozsahu viac ako 70 strán), v rámci ktorej sa nachádza aj zmluva o poskytovaní služieb na meno žalovanej zo dňa 23.11.2017, avšak tá pri mieste určenom na

-11-

3Csp/82/2021

podpis žalovanej neobsahuje podpis žalovanej, nachádza sa tam však aj ďalšia zmluva o poskytovaní služieb na meno žalovanej zo dňa 06.12.2017, avšak ani tá pri mieste určenom na podpis žalovanej neobsahuje podpis žalovanej. Predložil tiež ďalšiu (tretiu) zmluvu o poskytovaní služieb na meno žalovanej zo dňa 15.06.2018, ktorá síce podpis žalovanej obsahuje, avšak týka sa aktivácie programu služieb ÁNO M pre telefónne číslo XXXX XXX XXX, pričom z predložených faktúr s vyúčtovanou cenou služieb vyplýva, že účtovala sa nimi aj cena za program služieb Happy XL, a to pre úplne iné telefónne číslo XXXX XXX XXX, vo vzťahu ku ktorým žiadna riadna, žalovanou podpísaná zmluva predložená nebola. Žalobca, hoci v žalobe tvrdil uzavretie jednej zmluvy teda sám spochybnil vlastné tvrdenia, keď predložil súdu viaceré zmluvy s rôznymi dátumami, z ktorých podpis žalovanej obsahuje len jedna a predložil faktúry s vyúčtovanými poplatkami za používanie úplne iného programu ako je dohodnutý v tejto zmluve, pričom nijako tento rozpor nevysvetlil, teda neunesol bremeno tvrdenia ani dôkazné bremeno. Nie je zrejmé, z ktorej vlastne zmluvy, aký vlastne nárok sa uplatňuje, pričom nie je úlohou súdu z množstva žalobcom predložených dokumentov, z ktorých veľká časť je s vecou zjavne nesúvisiacich domýšľať si, čo nimi žalobca chcel povedať alebo preukázať a hľadať ten dokument, ktorý by zapadol do ostatných dôkazov, či najlepšie by na nich „pasoval“, aby mohol priznať nárok, keďže povinnosť tvrdenia má žalobca, ktorý mal v žalobe jasne uviesť, aký nárok, z akej zmluvy uplatňuje a úlohou súdu potom bolo len posúdiť, či tvrdenia žalobcu sú ním predloženými dôkazmi preukázané. Túto povinnosť má žalobca preto, lebo inak by to bol sám žalovaný spotrebiteľ a nakoniec až súd, ktorý by mal ex offo vykonať audit stavu skutkového a právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a vyhľadávať dôvod oprávnenosti žalobou uplatneného nároku, pričom by mohol dôjsť aj k dôvodom, na ktoré žalobca ani nepomyslel, čo je neprípustné. Žalobca neunesol tak bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno nielen k aktívnej vecnej legitímácii, ale ani k samotnému nároku.

38. Odhliadnuc od skutočnosti, že v čase podania žaloby žalobca bol zastúpený advokátom a tak poučovacia povinnosť súdu podľa § 160 ods.1 a 2 CSP preň neplatila súd pre úplnosť uvádza, že ani poučovaciu povinnosť súdu, teraz obsiahnutú v § 160 CSP nemožno zamieňať s povinnosťou strany sporu upravenou v ust. § 132 ods.1 CSP (podporne k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/253/2016). Odvolací súd sa tam stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenia uvádzané v žalobe s tým, že uvedené nie je možné vykladať tak ako to robí odvolateľ, že súd ho nevyzval na doplnenie jeho podania. Podľa krajského súdu, cit.“ žaloba žalobcu nebola nesprávna, neúplná ani nezrozumiteľná, preto nebol namieste postup podľa vtedy platného a účinného § 43 ods.1 O.s.p. tak, ako to tvrdí žalobca. Úlohou žalobcu bolo predložiť dôkazy o svojich tvrdeniach, čo žalobca neurobil. V žiadnom prípade nebolo úlohou súdu vyzývať žalobcu na preukázanie svojich tvrdení, lebo táto povinnosť žalobcovi vyplývala vtedy z ust. § 120 ods.1 O.s.p., lebo povinnosť navrhnúť alebo označiť dôkazné prostriedky v občianskom súdnom konaní je povinnosťou účastníkov konania, ktorá im bola všeobecne uložená v citovanom ust. §120 ods.1 O.s.p. účinnom v čase podania žaloby a rozhodovania súdu prvej inštancie. Iba v prípade, ak uvedenú povinnosť účastník konania, teraz strana sporu splní platí, že uniesol bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti účastníka konania, teraz strany sporu označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Povinnosť tvrdenia a tiež aj dôkazná povinnosť sú náležitosťami žaloby vyplývajúcimi z ust. § 79 ods. 1 O.s.p., teraz § 131 až § 135 C.s.p. Obidve uvedené procesné povinnosti

-12-

3Csp/82/2021

vyplývajú účastníkom konania, teraz stranám sporu aj z iných ustanovení a ich nedodržanie nie je procesne sankcionované, môže sa však prejavíť nepriaznivo vo veci samej, keď predstavujú ujmu pre stranu sporu, ktorá si svoju procesnú povinnosť nespĺnila. Obidvom uvedeným povinnostiam zodpovedá dôkazné bremeno ako procesný inštitút, ktorý spočíval v zodpovednosti strany sporu za to, že v konaní bude preukazovať tie rozhodné skutočnosti, ku ktorým sa dôkazné bremeno viaže. Iba ak žalobca unesie dôkazné bremeno, je to dôvod na vyhovieň jeho žaloby; ak ho neunesie, je to dôvod na vydanie opačného rozhodnutia, t.j. zamietnutie jeho žaloby. Z uvedeného je jednoznačne možné ustáliť, že nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie vyzývať žalobcu na doplnenie alebo opravu jeho žaloby tak, ako sa mylne domnieva žalobca. Práve naopak, bolo povinnosťou žalobcu preukázať oprávnenosť svojho nároku a o tvrdených skutočnostiach predložiť aj dôkazy. Keďže uvedené procesné podmienky zo strany žalobcu neboli dodržané, správne súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol“.

39. Súd už uviedol, že neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena nie je vadou, ktorá by odôvodňovala odstraňovanie vád žaloby a postup podľa § 129 CSP, čo potvrdil vo vyššie uvedenom rozhodnutí aj Krajský súd v Prešove. Žaloba žalobcu, v ktorej nedostatočne opíše rozhodujúce skutočnosti a neoznačí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a ani ich k nej nepripojí nie je procesne nesprávna, neúplná ani nezrozumiteľná. Súd postupom podľa § 129 CSP nemá a ani nesmie žalobcovi

pomáhať k úspechu v spore, má ním len odstraňovať vady žaloby v prípade, že napr. žaloba obsahuje nesprávne označenie strán sporu, vady spôsobujúce neurčitost', nevykonateľnosť žalobného návrhu a podobne. Tu ale nejde o taký prípad. Ak by tu súd žalobcu vyzval na doplnenie žaloby predložením dôkazov za účelom unesenia dôkazného bremena potrebného pre úspech žalobcu v spore, neodstraňoval by tým vady žaloby, ale nedostatky brániace jej vyhoveniu, čím by absolútne zásadným spôsobom porušil nielen všetky vyššie uvedené procesné princípy a zásady, ale aj svoju nestrannosť a rovnosť strán, čo je neprípustné.

40. Súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.10.2017 vo veci sp.zn.10Co/109/2017. Krajský súd tam uviedol, cit. „Odvolateľ si pomerne účelovo zamieňa neúplnosť návrhu/žaloby s neunesením dôkazného bremena. V zmysle žalobcom naznačovaného výkladu by mal súd vyzvať stranu sporu (prioritne žalobcu, ktorý si uplatňuje konkrétny nárok) na predloženie takých dôkazov, na základe ktorých mu bude v spore vyhovené. Takýto prístup je však v zásadnom rozpore so základnými (ústavnými) princípmi civilného sporového konania, a to s princípom rovnosti strán a nestrannosti súdu. Úlohou súdu nie je viesť konanie tak, aby žalobca bol v spore úspešný; navyše spôsobom, kedy by doslova sám súd iniciatívne vymedzoval rozhodujúce skutkové tvrdenia a vyhľadával k nim sa viažuce dôkazy.“

41. V inej veci Krajský súd v Trenčíne v rozsudku zo dňa 25.3.2014 sp.zn.6Co/405/2013 uviedol, cit.„ Súd nie je povinný sám vyhľadávať potrebné tvrdenia za navrhovateľa a vyhľadávať potrebné dôkazy. Nie je povinný po nich pátrať ani by tak dosť dobre nemohol urobiť, pretože by musel vyhľadávať skutočnosti, ktoré sa týkajú rozmanitých súkromných vzťahov medzi účastníkmi. Tie mu nie sú pravidelne známe a vôbec dostupné“.

42. Skutočnosť, že žalobca uplatňuje pohľadávky hromadne, formulárovými žalobami ho nijako nezbavuje vyššie uvedených procesných povinností. Žalobca bol povinný konkrétne uviesť, aké konkrétne služby (aký konkrétny program, aké ďalšie služby a na základe ktorej

-13-

3Csp/82/2021

konkrétnej z predložených zmlúv resp. dodatku) mali byť v danom konkrétnom, tu súdenom prípade dohodnuté, za akú konkrétnu cenu, a nie len odkázať na zmluvu a cenník, keď musel vedieť, že predkladá viaceré zmluvy a zároveň faktúry s vyúčtovanou cenou za taký program, vo vzťahu ku ktorému riadnu zmluvu ani nepredložil. Povinnosťou žalobcu je tvrdiť rozhodujúce skutočnosti z ktorých vyvodzuje svoj nárok a predložiť, či aspoň označiť dôkazy na ich preukázanie (§ 132 ods.1,3 CSP). Opisanie rozhodujúcich skutočností pritom v žiadnom prípade nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods.2 CSP). Povinnosťou súdu potom je posúdiť, či tvrdené skutočnosti sú označenými dôkazmi preukázané. Nie je ale povinnosťou, no ani právom súdu, ktorý z podstaty svojho poslania musí byť nezávislý a nestranný si skutočnosti rozhodujúce pre ten ktorý uplatnený nárok domýšľať a hádať a hľadať ktorým z predložených dôkazov by asi takýto nezdôvodnený nárok mohol byť preukázaný, aby mohol nárok priznať. Žalobca v celej žalobe nič konkrétne na zdôvodnenie svojho nároku neuviedol, čo je v rozpore s § 132 ods.2 CSP. Úplne nepochopiteľne vyznieva, ak žalobca, uplatňujúci zmluvnú pokutu uvedie (viď žaloba), že „v prípade ak si uplatňuje zmluvnú pokutu, tak je vypočítaná následovne...“

43. Pre úplnosť súd uvádza, že pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, žalobu by v tejto časti musel zamietnuť tak či tak pre neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute podľa § 544 Občianskeho zákonníka.

44. Žalobca v prospech platnosti dojednania o zmluvnej pokute argumentoval v podstate tým, že táto, rovnako ako aj jej výška nie sú neprimerané k výške zabezpečovanej povinnosti, že nie je neprijateľná. Žalobca v žalobe uviedol vzorec použitý pre výpočet zmluvnej pokuty podľa ktorého základ pre jej výpočet sa má znižovať o pomernú časť podľa toho, koľko z doby viazanosti účastník dodrží.

45. Žalobca vôbec neuviedol (neunesol bremeno tvrdenia), v ktorej konkrétnej z ním predložených viacerých zmlúv malo byť obsiahnuté dojednanie o tu konkrétne uplatnenej zmluvnej pokute. Predložil faktúru číslo XXXXXXXXXXXX, kde je uvedené „Zmluvná pokuta XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX v množstve 1 suma s DPH 152,43 eur, Zmluvná pokuta XXXX XXX XXX v množstve 1 suma s DPH 92,38 eur, Zmluvná pokuta XXXX XXX XXX v množstve 1 suma s DPH 25,41 eur, Zmluvná pokuta XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX v množstve 1 suma 157,53 eur“. Nie je tak zrejmé, ktorá zmluvná pokuta čoho sa týka, aké porušenie malo byť dôvodom na jej vyúčtovanie, keď súd už uviedol, že žalované faktúry účtujú cenu aj za také programy služieb, ku ktorým žalobca nepredložil riadne zmluvy a keďže zmluvy zo dňa 23.11.2017 a zo dňa 06.12.2017 predložené žalobcom neobsahujú podpis žalovanej, tak už len táto skutočnosť je dôvodom, pre ktorý nemôže byť platné ani v nich obsiahnuté dojednanie o zmluvnej pokute vzhľadom na zákonom predpísanú písomnú formu dojednania o zmluvnej pokute (§ 544 ods.2 Občianskeho zákonníka) a zákonnú podmienku platnosti písomného právneho úkonu v podobe jeho podpisu

konajúcou osobou (§ 40 ods.3 Občianskeho zákonníka). Preto ani v prípade, žeby žalobca preukázal aktívnu vecnú legitimáciu, čo sa ale nestalo, žiadnu zmluvnú pokutu by mu priznať nebolo možné.

-14-

3Csp/82/2021

46. Záverom súd poukazuje aj na vecnú nedôvodnosť nárokov označených ako „upomienky oneskorenej platby 4,99 eur“, „náklady vymáhania 19,80 eur“. Keďže dôvody, pre ktoré tieto poplatky podnikom – mobilným operátorom (logicky ani postupníkom ich pohľadávok) nemožno priznať už boli súdnou praxou vyslovené nespočetnekrát a sú už notoricky známe, súd v tejto časti, aj vzhľadom na už uvedené iné dôvody zamietnutia žaloby v súlade s ust. § 220 ods.2 CSP poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax, bez uvádzania samostatných dôvodov, ktoré z uvedených súdnych rozhodnutí sú absolútne zrejmé (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 24Co/71/2017). Súd taktiež poukazuje na tú skutočnosť, že predmetné poplatky už boli viacerými rozhodnutiami súdov (napr. rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 9C/78/2016-67 zo dňa 30.5.2016, potvrdené rozsudkom Krajského súdu Prešov sp.zn.6Co/212/2016 z 31.10.2017, rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29C/407/2015-50 zo dňa 27.5.2016, potvrdené rozsudkom Krajského súdu Prešov sp.zn. 5Co/264/2016 z 17.08.2017, rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29C/471/2015-74 zo dňa 23.9.2016, potvrdené rozsudkom Krajského súdu Prešov sp.zn. 19Co/2/2017 z 16.02.2017) vyhlásené za neprijateľné zmluvné podmienky, a teda žalobca mal v zmysle § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto podmienky a v súvislosti s tým aj uplatňovania nároku z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

XX. Pokiaľ ide o posúdenie vecí upomínacím súdom a vydaný platobný rozkaz, uvedené nič nemenilo na povinnosti tunajšieho súdu preskúmať ex offa zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky. Rozhodnutie upomínacieho súdu nie je pre tunajší súd nijako záväzné a absolútne ho nezbavuje povinnosti preskúmať vo vzťahu k nároku voči žalovanej aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu. Pre naplnenie princípu právnej istoty v právnom štáte je v článku 2 ods.2 základných princíпов CSP poukávané na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, pričom aktuálne najvyššia súdna autorita všeobecného súdnictva v Slovenskej republike (Najvyšší súd SR) zaujala k danej otázke v rozsudkoch 7Cdo/26/2017 a 1Cdo/147/2017 (viď už spomínaný judikát R 60/2018) jednoznačné a rovnaké stanovisko, z akého vychádzal aj súd v tu prejednanom spore.

48. Pokiaľ ide o dôvody zamietnutia žaloby, závery súdu nemôžu byť nijako nové, či prekvapivé. Napríklad len povinnosť žalobcu preukázať doručenie v súvislosti s výzvami potrebnými k platnému postúpeniu pohľadávky bola v posledných rokoch judikovaná nespočetne krát (len príkladmo napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.25Co/11/2018 ešte zo dňa 23.8.2018 alebo 3Co/190/2018 ešte zo dňa 5.3.2019, alebo ešte staršie- rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn.6Co/46/2016, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/254/2016, rozsudky Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.17Co/899/2015 a 13Co/204/2016, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn.2Co/493/2015 či Krajského súdu v Bratislave sp.zn.10Co/406/2015). Súd do pozornosti žalobcu v tejto súvislosti dáva tiež rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica sp.zn.3Csp/50/2020 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn.19CoCsp/45/2021.

49. V danom prípade hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci (k tomu viď už spomínané aktuálne rozsudky

-15-

3Csp/82/2021

Krajského súdu Prešove sp.zn.3CoCsp/11/2021 alebo 7CoCsp/38/2020) a skutkové tvrdenia (t.j. tie ktoré boli uvedené v žalobe, čo logicky neplatí pre skutkové tvrdenia, ktoré v nej žalobca vôbec neuviedol, hoci ich uviesť mohol a mal) neboli sporné, nebolo potrebné nariadovať pojednávanie (§ 297 písm. b/ CSP). Nariadenie pojednávania by tu bolo úplne nevhodné a nič by nemohlo zmeniť na závere súdu o nedôvodnosti žaloby (vzhľadom na vyššie uvedené dôvody), keďže účelom pojednávania ani postupu podľa § 181 ods.2 CSP v žiadnom prípade nie je nahrádzať pasivitu žalobcu a nesplnenie jeho povinností (uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno), a už vôbec nie oznámiť mu aké tvrdenia alebo dôkazy má ešte uviesť, alebo predložiť, aby bol v spore úspešný.

50. Aj podľa všeobecnej časti dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku „Jedným z hlavných cieľov predkladateľa bolo zabezpečiť dôslednú koncentráciu procesu a dôležitou obsahovou zmenou, ktorá je spôsobilá prispieť k efektívnemu a rýchlemu konaniu, je i zvýšenie požiadaviek na procesnú aktivitu sporových strán, a s tým spojenú procesnú zodpovednosť so sankčnými dôsledkami v prípadoch procesnej pasivity. Pre prípad, že strana lehotu zmešká a úkon neurobí, stratí možnosť úkon urobiť neskôr (tzv. procesná preklúzia)“. Civilný sporový poriadok teda v porovnaní s predošlým procesným predpisom zásadným zvýraznením kontradiktórnosti konania a zásady formálnej pravdy (viď napr. článok 8 a 9 základných princíпов), výslovným zakotvením princípu koncentrácie konania, zákazom pre súd vykonávať dôkazy, ktoré strany nenavrhl, či výslovnou úpravou, že opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods.2), ako aj výslovným

normatívnym zakotvením, že aj podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe je zmenou žaloby (§ 140 ods.2) jasne zvýšil nároky na „kvalitu žaloby“ a jej náležitého odôvodnenia.

51. Preto ak priamo zákon o elektronických komunikáciách stanovuje zákonné podmienky postupiteľnosti pohľadávky podniku, potom pre žalobcu ako tvrdeného postupníka pohľadávky nemôže byť prekvapivé, že má preukázať splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky, keďže mu má a môže byť známe, že túto otázku súd musí skúmať vždy a ex offo a preto sa v žiadnom prípade nemôže spoliehať až na námietky žalovanej strany alebo na akési dodatočné výzvy súdu v tomto smere. XX. Skutkové tvrdenia upravuje ustanovenie § 150 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ktoré zakotvuje jednu zo základných procesných povinností strán sporu, a to povinnosť tvrdiť. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany sporu uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu. Táto sankcia má podobu prehry sporu. Prejaví sa teda v meritórnom rozhodnutí veci. Povinnosť strany sporu tvrdiť má kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy a rozsudok súdu v zásade nezohľadňuje to, čo žiadna zo strán sporu netvrdila. Posúdenie otázky, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, teda kto a aké tvrdenia má uviesť, sa odvíja od hmotného práva. Platí, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na

-16-

3Csp/82/2021

základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti (§ 132 CSP o náležitostiach žaloby) tak znamená, že je potrebné uviesť všetko, čo je obsiahnuté v skutkovej podstate hmotnoprávnej normy (skutočnosti spôsobilé na základe hmotného práva privodiť úspech strany v spore), Hmotné právo určuje, ktoré skutočnosti sú podstatné a rozhodujúce.

53. K uvedenému bližšie pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku autorov Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Praha : C. H. Beck., 2016, z ktorého súd citoval, kde na strane 571, vo výklade k § 150 CSP okrem iného je uvedené, cit.“ Povinnosť tvrdiť podstatné a rozhodujúce skutočnosti sa v právnej teórii označuje ako povinnosť substancovane tvrdiť, resp. povinnosť uviesť substancované tvrdenia...Substancované tvrdenie je také skutkové tvrdenie, ktoré je možné subsumovať pod konkrétnu hmotnoprávnu normu a je k nemu možné vykonať dokazovanie. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je zamietnutie žaloby bez dokazovania...Súd nemá čo dokazovať, ak tvrdenie nie je substancované. Nesubstancované tvrdenie sa nedá substancovane poprieť.“

54. Ak teda žalobca tu v spore vôbec netvrdil výzvu podniku v zmysle § 43 ods.13 zákona o elektronických komunikáciách, ani netvrdil, ako a kedy mala byť taká prípadná výzva žalovanej doručená, potom sa nemôže odvolávať na nepopretie skutkových tvrdení žalovanou, lebo popierať, či nepopierať možno len to, čo je uvedené a nie niečo, na čo strana nemohla ani pomyslieť, lebo to uvedené nikde ani náznakom nie je. Domnienka v zmysle § 151 ods.1 CSP o nespornosti nepopretých skutkových tvrdení platí len pre uvedené skutkové tvrdenia. Nemôže tak žalobca úspešne tvrdiť ani nesplnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie sporu bez pojednávania (§ 297 písm. b/ CSP) lebo tam obsiahnutá podmienka, že „skutkové tvrdenia strán nie sú sporné“, sa logicky viaže len k skutkovým tvrdeniam, ktoré v žalobe obsiahnuté sú, a nie k tým, ktoré v nej obsiahnuté nie sú, hoci v nej obsiahnuté bezpodmienečne mali byť a ktorých neuvedenie má za následok zamietnutie žaloby pre neunesenie bremena tvrdenia.

55. V zmysle § 149 CSP sú skutkové tvrdenia prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany a strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (§ 150 ods.1 CSP).

56. Vzhľadom na § 149, § 150 ods.1 a § 153 CSP bolo preto základnou povinnosťou žalobcu v žalobe uviesť skutkové tvrdenia ohľadom splnenia zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky a nie očakávať, či ho súd k ich doplneniu nevyzve, keďže cieľom daných ustanovení je práve chrániť slabšiu zmluvnú stranu (spotrebiteľa) a motivovať veriteľa. Keďže aktívnu vecnú legitimitáciu súd skúmať musí ex offo, vzhľadom na vyššie uvedené nie je ničím ospravedliteľné a nie je legitímne „očakávanie“ žalobcu, že v prípade pochybností o jeho nároku súd mu dá ďalší priestor ich odstrániť, nakoľko pochybnosti v takom prípade vzhľadom na jasnú zákonnú úpravu majú byť žalobcovi zrejmé už v momente podania takej žaloby. Keďže skutkové tvrdenia sú prostriedky procesného útoku o ktorých platí, že majú byť

uplatnené včas / § 153 ods.1 CSP/ , na ich dodatočné uplatnenie by súd v zmysle § 153 ods.2 CSP aj tak neprihliadol, keďže by neboli uplatnené včas a vyžadovali by ďalší úkon (výzvu) súdu. Nebol dôvod vyzývať žalobcu na doplnenie skutkových tvrdení a predloženie dôkazov,

-17-

3Csp/82/2021

lebo súd by tým v spore s ochranou slabšej strany vykonával úkony smerujúce k náprave pasivity a flagrantného porušenia procesných povinností silnejšej strany (tu žalobcu) tvrdiť a dokazovať, čo by odporovalo zásade koncentrácie a hospodárnosti konania, vigilantibus iura...a podobne.

57. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov (nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie, neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena) súd o žalobe žalobcu rozhodol tak, že ju zamietol.

58. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP. V danom prípade plný úspech v spore mala žalovaná, keďže žaloba bola zamietnutá, preto podľa § 255 ods.1 CSP jej vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Žalovaná však náhradu žiadnych trov konania neuplatnila, zo spisu ani žiadne preukázateľné trovy konania žalovanej nevyplývajú, preto súd v zmysle § 262 ods.1 a 2 CSP nevyhradil rozhodnutie o ich výške samostatnému uzneseniu, nakoľko nebolo by v ňom o čom rozhodovať ale o nároku na náhradu trov konania priamo rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník. V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

-18-

3Csp/82/2021

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.